

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemam, za avstro-egerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake vejlja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiri stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampaj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravnštvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Národní tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Palacký o Nemcih in Slovanih.

Češki zgodovinar Palacký je izdal svoje manjše nemške spise in jim dodal sestavek, v katerem med drugim tole piše:

„Nemci in Slovani, — sosedje od starodavnih časov, vendar nijsa svojih nalog, kakor priča povestnica, enako smatraval i in reševati izkušali. Slovani so iskušali to, kar je za ohranjenje samega potrebno, najprej samo od narave pridobivati; oni so bili delavni, pečali so se s poljedeljstvom, živinorejo in obrstvom, nijsa mislili na bojna podvetja, nego so bili preko mere miroljubni. A Nemci so krajsa pota nastopali: sosedu njegovo s silo jemati in sebi prisvojevati je bil pripomoček ne le da so se branili in se bogatili, nego tudi, da so junaško slavo pridobivali; saj so mogli premagance tudi siliti delati potrebno za zmagovalce. Tako je bil Nemec od doma bojevit, gospodstva želen osvojevalec, katerega batiti se so njegovi sosedje ves uzrok imeli. Sosedje so bili, kakor rečeno, po eni strani Slovanje, po drugi pa tudi Rimljani. Poslednji so se bili od nekdaj sicer še bolj gospodovanja željne izkazali nego Nemci, in so bili kot bojni osvojevalci tudi mnogo večje vspehe dosegli: ali natura je bila temu počenjanju uže mejo postavila, ko so z Nemci v ožjo dotiko prišli.

Nemci so uporabili svojo moč tem rajši in odvažneje najprej proti Rimljancem, ker je bilo pri teh, vsled njihove napredovalne kulture in njih luksusa veliko več dobiti nego pri še neizobraženih ubogih Slovanih. Po končnem padci svetu ukazajočega Rima se novi osvojevalci nijsa mudili proglašiti se ne samo za naslednike realnega, nego i ideal-

nega rimskega posestva, namreč kristijanske omike, in ž njo poklica, cel svet pokristijaniti, t. j. svojemu gospodstvu podvreči. Sama misel na „sveto rimsko državo nemške narodnosti“, katera je imela v srednjem veku cel svet obsegati, je ob sebi dovolj dokaza za to. Tako jim je še nalog ostal, tudi Slovane podvreči si in uže leta 967 piše Saks Vidukind: „Mini res mnogo dnij Saksom za slavo in za veliko in obširno državo, Slovanom za svobodo in najnižje služenstvo bojujočim se.“ Te besede so res klasičen izrek, izkustvo več kot tisoč let jih je potrdilo. Noben slovanski narod nij v svoji sredi imel služenstva, nobeden nij želel gospodariti nad drugimi narodi. Ali Slovanom prirojena ljubezen do svobode je bila mnogokrat kruto za to kaznovana, da nijsa razumeli potrebnih pogojev za obstanek svobode, in da svojih močij, baš iz napačno razumljene ljubezni do svobode, nijsa razumevali ob pravem času zediniti in skupnim namenom podvreči.

Slovanje na Češkem so bili, kot najbližji sosedje Nemcem, najbolj nevarnosti izpostavljeni, da jih Nemci narodno absorbirajo, in to je gotovo važen faktum, da so svojo narodnost do denašnjega dneva ohranili, kljub mnogim globoko reznim katastrofam. Ko se bili tudi v duševnem oziru svojim sosedom prednji, pokazala je 16letna čudežno zmagovita husitska vojna dve historični resnici: 1. da svoboden, zaveden, v izobraženji napreden in domoljuben narod ne more biti za dolgo premagan od nobene še tako velike prevage; in 2. da slovansk svoboden rod nikdar nema volje svoje, če tudi zmagovalno orožje za podjavljenje drugih narodov porabiti. Husitom niti na

misel nij prišlo, da bi Nemci, ki so v njih deželi ostali, ako so le mirni bili in jih nijso s krivoverci zmerjali, bili glede njih narodnosti žalili. Znano je, da se je dve sto let kasneje nasprotno godilo.

Prosti mož na Češkem je bil uže postal tlačan in nij imel nobenega nplivā na javne deželne poslove. Med soboj needino pleme-nitaštvo pak nij bilo niti z nemškimi zavez-niki vred dovolj močno, ustavlji se kombi-nirani in dobro vojeni reakciji, ki je izhajala iz Rima, iz Madrixa in Dunaja. Tako so bili Čehi le v eni sami bitvi pri Beli gori l. 1620 premagani; a ta je bila dovolj pri znanih umetljnostih zmagovalcev, cel narod tako tlačiti, kakor se je kaj ena-cega pač komaj kje ponavljalo. Najprej so nezmerne konfiskacije posestev, globe, davki, oslabljeni novci itd. narod na beraško palico pripravili; potem so bili vsi, ki nijsa hoteli katoliški postati, prisiljeni bili izseliti se; kruto ravnanje z onimi, ki so kako god ukazu odtegovali se, vedno ščuvanje fanatičnih menihov, surovo samosilje razbrzdane vojaščine, pri tem brezkončne vojne od zunaj in upori znotraj, naposled lakota in kuga, vse to je znižalo število prebivalstva na četrti del prejšnjega obstanka, od 4 milijonov na menj nego 1 milijon. Ferdinand II., kateri je po lastnem izpovedanju „rajši imel razdejano, nego pogubljeno Češko,“ se je izkazal ne le vnet za katoličanstvo, nego i za nemštvu; on je dekretiral uže ta-čas ravnopravnost nemškega jezika s češkim v deželi, in njegova krivda nij bila, ako se ta ravnopravnost nij v tacem smislu razlagala in upotrebljevala, kakor se godi v denašnjih dnevih... In ker je v tacih raz-merah šega nastala vsacega narodno misle-

Listek.

Celjski grof Herman II.

Zgodovinski životopisni načrt.

(Konec.)

Prepirov s hišo Habsburg Celjanom tudi nij mankalo. Kal k tem prepirom je pognal uže zaradi gori omenjenega državnogrofskega posebnega stališča Celjanov od 1341 — 1372. Habsburžani so dali k temu pač svoje dovolilno pismo, a v njihovih očeh so Celjani vendar ostali služni gospodje Habsburgov na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, in to so zares tudi bili.

Tako so se morale v tem mešanem prepirnem razmerji pripravljati zadrege, zaradi katerih so se koncem 14. stoletja med Schaunbergerji, sorodniki Celjanov, na Zgornejevstrijskim in med Habsburžani vneli boji. Sledi onih prepirov nam stopajo v dobi vovod Ernst Železnega (1406 — 1424) in v

dneh vojvode Friderika IV. (1424 — 1436). Uže dolgotrajni prepriki s kloštom Št. Pavel na Koroškem, s krškim škofijstvom, česar gospodje so bili Celjani, z Bambergom, velikim kloštom na Koroškem, ki je bil nezrečeno bogat — vse to je dajalo povod za konflikte s Habsburžani.

Leta 1433 je bil njegov zet, od 1419 dedni kralj češki — akopram kot tak stopr 1435 po končanji husitskih vojsk splošno priznan — s cesarsko krono ovenčan.

Vedno višje so letali pogledi starega grofa, ako je pogledal bliščeča sorodstva svoje hiše in pa množico posestev na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, na Ogerškem, v Slavoniji, na gornjem in spodnjem Avstrijskem.

Bil je ravno pri svojem cesarskem zetu v Požunu, ko ga, duševno živahnega in telesno še močnega moža, dohit smrt — v visoki starosti, leta 1435 dne 13. oktobra. Truplo se je v priljubljenem samostanu

v Pleterje (Plettriach) pri Metliki na Kranjskem pokopalo.

Grof Herman II. cerkvi nij malo zdajal. To dokazujejo njegove pobožne ustanove, ki so se obračale pred vsem kartavskemu in minoritskemu samostanu, in marsikatero duhovensko pismo je priznalo cerkveno mišljenje mogočnega Celjana.

Čas, ki razspe toliko spominkov preteklosti, ali pa jih skriva v nedohodnih skrivališčih, prizanesel je ipak enemu historičnemu viru — kroniki celjskih grofov, ki, akopram pomanjkljiva, ima za nas vendar veliko vrednost. Gotovo še v 15. stoletji spisana, in, kakor je sklepatis, ne dolgo po smrti zadnjega Celjana — je delo nekega meniga kartavze v Pleterjah, ali še brže kloštra minoritov v Celji. Menih pravi, da je pisal kroniko „zu eren und zu einer gedechtnus“ grofa Hermanna II., Celjana, ki je našel svojo gomilo v Pleterjah, in katega kronika slavi kot hudega preganjalcu

čega Čeha kot „krivoverca“ in „upornika“ zmerjati in tako ž njim ravnati: nastala je grobna tišina po deželi, po kateri so samo misijonarji in jezuitje govoriti imeli. Kako je v tacih razmerah omika in izobraženje v deželi cvelo, vidi se uže iz tega, da so na praski univerzi jezuitje namesti starih klasikov brali „Epistola Caroli Kolczavae.“ In vsa ta in enaka darovanja so bila, da v štalu Bismarckovem govorim, „nemška dobra dela“, bila so času in kraju primerna izraževanja Nemcem prijenega „siljenja na vzhod.“

Sedemletna vojna je naposled podučila cesarico Marijo Terezijo in njenega sina Jožefa II., da je bilo brezumno, ljudstveni omiki v novejši Evropi vrata zapirati. Za to je bilo vse šolstvo, posebno po odpravljenji jezuitskega ordna, tudi na Češkem reorganizirano. Ker je pa vsa omika tudi tu imela biti „nemško dobro delo“, bilo je ukazano odslej vse na nemško nogo postaviti, da se končem enkrat českemu spakovanju konec napravi. Ali uprav tu se pokaže, da proti večnim zakonom nature za dolgo tudi najfinejše preračunjene naredbe človeške zvitosti nič ne zmorejo: kajti uže pol mrtvo Češto se vzbudi iznenada in tem hitrejše k življenju, čem več so se trudili popolnem udušiti in zakopati ga.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. junija.

V cislejtanskem ministerstvu se misli ločiti trgovina od komunikacije, tako da bi torej dobili za komunikacijo posebnega ministra.

Med Češki traje časopisni boj med stariimi in mladimi naprej. Palacky v svojem najnovejšem spisu ozmerja precej brezobzirno in za starega moža prestrastno „mlade“. Nekateri moravsko-češki listi pak pritrujejo politiki aktivnosti na pr. „Našinec“. Tudi manjši češki organi po deželi so proti „Pokroku“. Vendar bodo „mladi“ teško zmagali, ker je njih program nejasen in polovičen, pa narod pol. pasivnosti vajen.

Iz Prage se „N. Fr. Pr.“ brzojavlja, da so vodje Mladočehov ustavovercem rekli, da ne pojdejo v deželni zbor brez Staročehov. Vendar bodo v nekaterih volilnih okrajih kandidate postavili.

Iz Lvova se poroča da je rusinski škof Sembratovič poklical rusinske duhovne

judov, in katerega burno življenje je neno sredotočje. On velja njej kot „rechter sinner und friedmacher zwischen armen und reichen“.

In ta kronika nij zastonj posvečena spominu tega Celjana.

Kajti Herman II. je pravi in glavni nositelj sreče in vedno rastoče oblasti celjske hiše. On ji je dal poguma in sredstva do splošne veljave. On je zasadil drevo sreče Celjanom, in smel je še v njegovi senci hladiti se.

Akoperam nam je morebiti čestitljeno, trdorčno mišlenje, neutrudo in brezobzirno borenje po časti in posestvu, to popolno stopljenje v terjatve zunanjega sveta — brez vsega vidnega nežnejšega čutenja — malo po godi, da, celo zoprno; vendar terja njegova vztrajnost, njegovi veliki planovi življenja, silovitost cele osobnosti, da mu pripoznamo stalno zgodovinsko vrednost.

poslance k sebi in jim ukazoval, naj svoje glasovanje za konfesionalne postave prekličejo. Oni so si baje časa za premislek izprosili. — Zatorej kaže „N. Fr. Pr.“ na državno osnovno postavo od 21. dec. 1867 kjer se pravi, da se noben poslanec ne smeti nikoli zavoljo svojega glasovanja na odgovornost klicati. Če se torej škofje zoper postavo tako pregrešajo, zakaj se ne ravna s postavo proti njim kakor bi se proti vsemu družemu državljanu. Stara „Presse“ pak je mnenja, da državi nij nič mar če kak duhoven postane izdajalec svojega prepričanja, volilci naj sploh duhovnik ne volijo.

Tri sto ogersko-srbskih familij se je od Vel. Bečkereka na Ogerskem vzdignilo da se preselijo v Srbijo. Tako bode rastel „magyarorszag“.

Ogerska vlada je sklenila postavo o srednjih šolah za prihodnjo sesijo odložiti. Zbor se torej razide, ko bode volilna reforma gotova. —

Vnanje države.

Zadnji pohod srbskega kneza Milana v Bukarestu je rumunskim listom še vedno priljubljen tema. Tako piše „Roumanie“: „Shod v Bukresti je gotovo nastal pod uplivom skupnega sovraštva do Turkov. Otročje bi bilo, ko bi se hotelo to tajiti, in osodeljeno za visoko porto, ako tega neče priznati. Dobro bi storila, ko bi naše besede poslušala; „vazali“ so svojega „vazalstva“ siti in ga nočejo dalje uživati. Na porti je, da li si hoče iz „nepodvrženih vazalov“ nadrediti zaveznike ali sovražnike.

Program levega centra francoske narodne zbornice dobiva popolno pritrjenje vseh republikanskih grup. Med 120 podpisanimi programa so tudi poslanci, ki so bili pri zadnjih ministerskih krizah mnogo imenovani in ki so dozdaj vedno med obema centrom sem ter tja zibali se, kakor Cézanne, Berger, Waddington, Wolowski itd. Vsi republikanski žurnali mislijo, da bode imel program levega centra ali organiziranje definitivne republike, ali pa razpuščenje narodne zbornice za sobo. „République Franç.“ računa število onih poslancev, ki se hodo izrekli za razpuščenje na 320, „Journal des débats“ pak izreka nadejo, da bode stanje razsedanja, v katerem je „cvitarska majorita“ od 24. maja to število še povikšala. — Zahtevanje naj se zbornica razpusti ima 250 podpisov. — Komunist Rochefort pride 24. t. m. v London. — V seji narodne zbornice se je o municipalni volilni postavi dalje posvetovalo. Predlog skrajne levice, da ima iz maira in dveh municipalnih sestovalcev sestavljena komisija soditi o vpisanji v volilno listo ali o izbrisanki iz nje, se je s 357 glasovi proti 382 zavrgel. Gleda interpelacije radikalca Girerda o počenjanji bonapartistov pri volitvi Bourgoinga je nastala burna scena med Gambetto in Rouherjem, da so morali Gambetto k redu klicati.

Španjski listi pišejo, da republikanci in radikalci nijsi nič kaj s homogenim ministerstvom; da deklamirajo vedno, v kakih nevarnostih je republika, a da vlada sama do ušes tiči v vprašanjih v potrebah dne, in se nema časa brigati niti za republiko, niti za Alfonza. Kastelar je po Andaluziji popotoval, in je baje pridigoval složenje republikanom in radikalcem. Povsodi so ga sprejeli navdušeno. Od tam je šel Kastelar v Lisabon.

Okočnica ministerstva vnanjih zadev je

naredila na vse stranke dober utis. Militarne operacije se mislijo ravnokar v Navari koncentrirati.

Iz Rima se telegráfira 8. t. m.: Papež se počuti denes prav dobro, samo v glavi se mu včasi zvrti. Vendar pa sprejme jutri 130 amerikanskih romarjev, katerih dve adresi bo poslušal, „mile darove“ sprejel in odgovoril.

Rezultat dopolnilnih volitev na Nižozemskem je sleden: V Athu so voljeni zopet liberalni poslanci; v Thuinu so si priobobili liberalci dva sedeža; v Verviersu, kjer

je nekdanji minister prava, Cornesse konservativec padel, sta voljeni dva liberalci. Gent je volil konservativno, Soignis jo volil liberalno in v Charleroi so si pridobili liberalci dva sedeža. Minister za javna dela je pri volitvah padel. Takratne dopolnilne volitve so reducirale dozdanjo konservativno majoriteto v senatu od osem na štiri, v komori pa od 22 na 14.

Kuryer „Poznansky“ javlja, da so se v Poznu konfiscirale blagajnice konsistorija in pa duhovenskega seminarja. — Nadpredsednik Günther je pozval kapitel, naj voli škofjskega oskrbnika (verweser). Ker se to v desetih dne nij zgodilo, je državen uradnik nastopil kot komisarien oskrbnik škofijstva.

Nemški zavezni svet se danes v plenarni seji posvetuje o predlogu o upeljavi obligatoričnega civilnega zakona. Vsled sklepov pravnega ministerstva ima državni kancelar pravico, predložiti postavo o civilnem zakonu, in se tudi informacije z Bavarskega v tem strinjajo.

Kitajci se pripravljajo na vojsko proti Kašgariju, kateri je več provincij „nebeškega kraljestva“ anektiral. Ali se bo vnela vojska, ali ne, še nij gotovo. A interesi Angleške in Ruske se v tem slučaji gotovo trčijo.

Dopisi.

Iz Kamne gorice 9. jun. [Izv.] Pri nas nameravamo ustanoviti gasilno društvo, katero bi bilo zares jako potrebno pri tem številu hiš, katere so do malega vse z lesenimi škodlami in nekatere tudi s slamo krite in pri naši obrtniji ki se le z ognjem peča. Šlišali smo pa, da so Radovljičanje uže lansko leto meseca avgusta ustanovili gasilno društvo in v osnovo dotičnih pravil izvolili može strokovnjake i mej drugimi tudi gg. Gustav grof Thurna bivšega občinskega predstojnika in Albert pl. Javornika glavarnega komisarja. — Trdno se nadejamo, da so ti gospodje njihovo nalogo uže davno izvršili in pravila strokovnjaško temu namenu postavili oziroma osnovali. Popraševali smo marsikaterega Radovljičana za dotične štate, a do denes nij bilo nam mogoče jih izvedeti. Mi bi se uže na kako drugo gasilno društvo obrnili, pa ozirage se na naš mali trg, kateri se ne more meriti na večja mesta, v katerih gasilna društva uže obstoje, vendar bi se pa pravila strinjala z Radovljškimi, ker se baš tudi število posestnikov in prebivalcev strinja. — Ker nam do sedaj nij še bilo mogoče na mnogokratna ustna vprašanja in prošnje izdelanih pravil v roke dobiti, stavimo javno prošnjo: da slavno gasilno društvo Radovljško naj blagovoli odgovoriti.

Iz Loža 10. jun. [Izv. dop.] Pritožeb črez ječe in jetnike je bilo po časopisih uže mnogo najti; en tak srečen kraj, kjer jetniki odločen čas v radosti in veselji prežive, je tu pri nas, v našem mestu. Oni dobé zdrav in dober živež brezplačno, a kar nij prezirati, in kar posebno poudarjam, jetniki se tu sami brez varha, prosti, kakor kakovi nedolžni angeljčki sprehajajo. Nasledek temu je, da jo marsikateri v stran upihne, kar potem mnogo dela c. kr. organom prouzročuje! Tudi predvčeranjem je pobegnila pred obedom ena jetnica, ne pustivši sledu za sabo; pustila pa je en mesec staro dete v ječi; in to dete osamljeno prizadeva gospodom mnogo skrbi. Na vrat, na nos hočejo otroka župan usiliti, naj ga v materino domovino, tam nekje v Istro spravi. Župan se brani, kajti kdo bi ogromne stroške plačal? Tudi nij dete nobenega hudodelstva zakrivilo, da bi se

na potir djalo. Vsaka srenja se brani enakih stroškov, tudi nij postave, da bi kaj takega predpisala. Tu je poseben slučaj! Naj bi se otroka na cesti udobilo, gotovo potem mora občina, osobito župan skrb zanj prevezeti. — A v takovem položaju naj varuh jetnikov premisljajo, da so ječe za jetnike ustvarjene, imajo močna želeta in ključavnice. Dakle nikar prostosti osobam usiljevati in zaupavati, kateri dane svobode ne umejo prav porabiti.

Iz Trsta 10. junija [Izv. dop.] Mitržaški Slovenci smo napredovali odkar se je l. 1868 slovenski duh vzbudil, kljubu vsem krutim zaviram in laškim naskokom po malen vendar. Denes imam zabilježiti še nekaj za nas Slovence prav važnega namreč: o novem političnem društvu. Znano, da „Progresso“ je do čistega zaspal in onemogel, kajti vsi bolj častiti udje so se izbrisali drug za drugim iz tega pol. društva, ker so uže (če prav pozno) izprevideli, da njih vodja, znani lahon Hermet ne reprezentira prave reči, nego je kot fanatikar do skrajne mere kričen vsem neitalijanskim narodom. Dalje so sprevideli tržaški pošteni elementi, da ako na svojo čast kaj drže, nij dobro s te vrste politkarji sodelovati. Zato so osnovali novo politično društvo „Societa patriotica Triestina“ (Domorodno tržaško društvo) katero se je iz pravih mož raznih narodnostij pred 14 dnevi ustanovilo in uže pričenja svoje delovanje z volitvami raznih odsekov. To društvo z veseljem pozdravljamo. Od slovenske narodne stranke sta voljena v odbor dr. Bizjak in poslanec dr. Lozer. Udje tega društva pa se pridno rekrutirajo iz Trsta in tudi iz slovenske okolice. Priporočamo, da bi se naši Slovenci prav v obilnem številu vpisavali, ker bo za nas važna in plodonosna naloga, če s skupnim delovanjem kaj pridobimo. Nastale bodo bolj ugodne razmere. Uže pri prvih volitvah v mestni zbor se utegne tako narediti, da ne bodo naši okoličanski poslanci le v parado pri mestnih zborih in klicaji v puščavi.

Naj mi bode dovoljeno še nekaj važnega in za okoličane častnega omeniti. Na Proseku je 3. maja paša Lukša dal slovensko zastavo z mlajem na tla podreti ter je tako oskrnil in omadežval našo slovensko trobojico. V nedeljo 7. t. m. bila je na Proseku procesija in proseški fantje, ki so dobro znali, da zastava slovenska je postavna, da torej paša Lukša nema pravice jo zbranjevati, na trgu tik Lukševega poslopja visok mlaj z narodno slovensko zastavo, čakajoči, če se bo Lukša upal dotekniti se. A oča Lukša si nij upal slovenskih mlajev podirati, niti njegov berič Tuone Milič; ne le zastava pred Lukšem, nego še pet drugih enakih trobojnic je vihralo po vasi na visokih mlajih ponosno. Lukšetu je žolč zgačkal, za procesijo je šel osamljen, in videlo se mu je, da hodi po noževih ostih. Slava vam vrlji slovenski fantje, ki se ne daste prestrašiti.

Iz Zagreba 10. jun. [Izv. dopis.] Pretečeni teden je bil Živkovič, načelnik političnega oddelka naše deželne vlade v Budim-Pešti. Šel je tja, da vrniti ogersko vlado zavoljo po peštanskej „Reformi“ razkrizane jugoslovanske zarote. Nedeljo se je vrnil iz Budim-Pešte. „Narod. Nov.“ pravijo, da je imelo njegovo potovanje povoljen vspeh, ter da je glede „skovane“ zarote zanimive stvari zvedel. Zanimivost leži — kakor sem

kupil, tako prodajam — baje v tej-le dogodbici: ko se je pod Rauchom famozni konzorcij za izsušenje lonjskopoljskega močvirja konstituiral, zdelo se je gospodi konzorcijašem, da bi bilo vendar le malo predolgo čakati na dobiček, kateri bi stoprvo po izsušenji močvirja v njihove žepi tekati začel. Gospodi konzorcijašem htelo se je, da bi kakšnim si uže bodi načinom predplačo na račun prihodnjega dobička dobili. In res, pod egido in poroštvo tedanje naše vlade posodila je dunajska „bodenkredit-anstalt“ konzorciju 300.000 gld. Ta denar porazdelili so konzorcijaši med sobo, tako da je vsaki njih za meni nič in tebi nič 25 do 30 tisoč goldinarjev sprejel. Sedaj terja „boden-kredit-anstalt“ svoje posojilo nazaj. Če konzorcijaši ne bodo mogli ali hteli plačati, nategnila se bo naravno dežela kot žirant na plačilo, katera pa s plačilom pridobi pravico regresa na konzorcijaše. Če bi bili Rauchovci na vladi, bi bilo lehko. Deželna blagajna bi namirila „boden-kredit-anstalt“, in konzorcijašem se ne bi meni nič in tebi niti en las skrivil. Narodnjaška vlada pa konzorcijačem račun grdo moti. Duhtali so tedaj, kako bi mogli vlado podreti, in izduhtali so v ta namen jugoslovansko zaroto, ter njej na celo postavili nobenega drugega nego samega bana Mažuraniča. Ta manever je tako neumen, njegova nakana tako prozorna, in njegova zloba tako malo zakrita, da je bil njegov nevspeh a priori nedvojben. Sedaj konzorcijašem se ve da drugo ne kaže, nego „Platijaš Matijaš!“ Hinc illae lacrimae.

Naš vseučiliščni senat se je konstituiral, ter uže pretresuje prošnje za razpisana profesorska mesta. Slovencev nij nobeden kompetoval! — če sem dobro podučen. Kako to? Ali se tudi slovenski učenjaki plašijo naših še zmerom ne prav stabilnih političnih razmer, kakor naš rojak Jagič bivši profesor vseučilišča v Odesi in sedaj profesor berlinskega vseučilišča? Neverni Tomaži! Brž ko ne je marsikaterega Slovenca zahtevanje doktorstva od kompetovanja zavrnilo. To zahtevanje se pa ne sme prestrogo vzeti. Saj tudi v senatu en nedoktor sedi. Dovoljno je, če se kompetent obveže, temu zahtevanju v stalnem obroku pozneje zadovoljiti. Do građuranja slušateljev našega vseučilišča na doktorski klobuk itak pred izminotjem vsaj četirih let ne bo prišlo. Kakor iz najboljšega vira vem, sklonil se je stoprvo po izteku načajnega obroka, tedaj tako rekoč uže ob dvanajsti uri, en slovenski filolog, ter se senatu na razpolaganje stavil. Upati je, da bo senat njegovo ponudo sprejel, ter ga na imenovanje predložil. Sploh so se pa pokazale velike poteškoče o popolnenji vseučiliščnih profesorskih mest. Naša gimnazija bo letos uže koncem junija šolsko leto sklenila, ker se bo na gimnaziski poslopje za ponameščenje prvih vseučiliščnih tečajev še eno nadstropje postavilo, ki mora do konca oktobra gotovo biti.

Domače stvari.

(Slovenski profesorji.) Znanstvena izpitna komisija za gimnazije v Gradeu proglaša imenik kandidatov, ki so tečajem poletnega semestra 1873 in zimskega semestra 1874 pri njej bili usposobljeni za profesure na gimnazijah. Vseh skupej je 23, a med njimi je 5 Slovencev, katere je ko-

misija našla zmožne predavati tudi v slovenskem jeziku. Ti so gg. Steklasa Ivan za povest in zemljopis za celo gimnazijo; Marn Franjo za slovenščino in grščino na celi in latinščino na niži gimnaziji; Wiesthaler Franjo za slovenščino in latinščino na celi in grško na spodnji gimn.; dr. Stornik Peter za matematiko in fiziko na celi gimn., in Hauptmann Franjo ravno tako. Učiteljev nam, hvala bogu, ne manjka, pač pa dobre volje gosp. ministru Streymaru.

— (Zastran konfiscirane zadnje štev.) „Slov. Naroda“ bode 19. junija do poludne pri tukajšnji deželni sodniji obravnavanje vsled ugovora, ki ga je naš odgovorni urednik napravil.

— (Ljubljanska realka v ljublj. mestnem zboru.) V seji Ljubljanskega mestnega zpora 9. junija je dr. Supan poročal v denarnem doprinašanju mesta za pohišje in uredbo realke v branilničnem novem poslopiji. Občina Ljubljanska je morala tačas, ki jej je bilo poslopje na 5 let, in eventuelno proti triletni odpovedi tudi za dalje prepusteno v šolske namene, prevzeti dolžnost, ne le vse manjše izdatke in popravke kakor tudi stroške za hišnega oskrbnika iz svojega plačevati, nego tudi k večim stroškom za okranjenje poslopja letno maksimalno sveto 3000 gld. garantirati. Nasproti je branilnica ljublj. občine pravice pustila od dežele po svojem proračunu najemnino za souporabljenje poslopja pobirati. Deželni odbor se je izrekel v principu zadovoljen s pogoji tega prevzetja, a glede doprineska se nij nič zavezal in le za napravo pohišta polovicu zneska iz deželne kase plačati obljudibil. Ker ima po sklepu deželnega zpora od 1872 občina le tretjino doprinašati, bode svoje pravico, najemnino terjati izvršila. Zato zdaj, da se preseljenje šole ne zakasni, mestna kasa prevzame brez prejudice pol stroškov za notranjo uravnavo sob, ter bode ako se do konca leta z deželo ne pobota od 1. okt. terjala najemnino 4000 gld. — To je bilo skleneno.

— (Smešno uradovanje necega nemškega ljubljanskega poštnega uradnika.) Te dni je prišla na c. k. pošto v Ljubljani prav tam od koder so slovenski uradniki deželnega jezika zmožni, prestavljeni, neka žena, iz Dobrove pri Ljubljani, vprašati, je li katero pismo pod naslovom „Babnik“ na pošti? Dotični poštni uradnik, ki kljubu svoje silne učenosti nij zmožen našega deželnega jezika, je šel gledat v zapisnik kjer so zaznamovane vse pod ljubljansko poštno okrožje spadajoče vasi, katerim naša glavna pošta ekspedira pisma, kje je bila kaka vas pod imenom „Babnik“. Ravno tako pride druga ženska in zahteva od njega vozni list za eno škatlj. Mož gre gledat v oddelek, kjer se hränjujejo „postrestante“ - pisma če je morebiti ondi kako pismo pod naslovom „škatlj.“ — Ta navidezna smešna slučaja sta dokaz, kako potreba je pri c. kr. pošti v Ljubljani slovenskega jezika zmožnih uradnikov, in da Nemec tu rabiti nij mogoče.

— (Učiteljske plače.) Uradna „L. Ztg.“ od 10. zopet „iz dobrega vira“ və poročati, da so učitelji v kámniškem okraji tudi uže za juni plače dobili. Kako se to s trditvijo našega včerajnjega dopisnika sklada?

— (V Trstu) je svoj osemdesetletni god praznoval in mnogo slavljen bil pred tremi dnemi znani botanikar, predsednik tržaške kmetijske družbe, g. Tomasin, učenec velikega kranjskega profesorja botanike Hladnika.

— (Idrijska občina) je izvolila ministra Chlumeckega za častnega meščana.

— (Odlikovanje.) Cesar je nadpazni-ku v ljubljanski prisilni delavnici J. Krašoviču za zvesto službovanje podelil srebrni zasluzni križec s krono.

— (Toča), ki je šla sredo popoludne je naredila okolo Ljubljane posebno okolo Zaloga veliko škode, tako da po nekaterih poljih žito kose. Tudi po Štajerskem, okolo Maribora se je v sredo popoludne toča hudo vsula. V pondeljek 8. t. m. je bila popoldne huda nevihta, dež grom in tresk s točo v Slovenjemgradci in okolic; isto tako v mariborskem okraji. Povsod je velika škoda. Te isto se „S.“ poroča iz brkinskih hribov v Primorji. Torej v raznih krajih naše domovine enake nesreče.

— (Nesreča.) 6. t. m. je na Sapu pri Vrhniki udovi Jeri Lušina padel 16 mescev star otrok v vodo in je utonil. Mater je sodnija vrhniška v preiskavanje vzela.

— (Strela je ubila), kakor se „S.“ piše, neko žensko pri Galenhuflu v slovenjegraškem okraji, ko je na polji delala.

— (Iz Kamnika) se nam piše: Na včerajšnjem semnju je bilo živine veliko in cena visoka, a kupcev je manjkalo. Sploh je bil sejm slab, kmet nema denarja, ker si mora še najpotrebnejše reči kupovati.

— (Umor.) Iz Kamnika se nam dalje piše: Penzioniranega policijskega komisarja, ki je bival tukaj uže več let, 78 let starega g. Mau-a so včeraj našli ubitega v njegovi kopalni uti v Nevljah. — Zločinstvo je storil kakor sploh ljudje govore, neki sorodnik, kateremu njih hotel dati, kar je zahteval. Resnico bo uže pokazalo preiskavanje.

— (Iz Bleda) se nam poroča, da letos še vedno skoro nič tujih gostov na naše jezero nij. Ali je krov le „krah“, ali pa tudi strašna draginja pri Malnerji ljudi odvrača?

— (Nek jetniški nadzornik) je v sredo proti večeru na starem trgu v Ljubljani svojo ženo tako pretepel, da se je dva-krat na tla zgrudila. Mož in žena sta bila močno pijana. Končno so ja policaji na rotovž peljali.

Razne vesti.

* (Cesar) je iz lastne kase dal deset tisoč goldinarjev, da te razdele med one kmete v Galiciji, katerim je povodenj škodo naredila.

* (Naša cesarica) pojde v sredi ju- lija pod imenom grofije Hohenems v Brighton, ki je zaliv v grofiji Sussex, da se tam v morskih kopelih skopa.

* (Dunajski mesarji) so hoteli ta mesec uže tako visoke cene mesa še povikšati, in so iskali uzroka za to. A njim v skladu je vsak dan več živine na trgu, ki je pala uže za 3 goldinarje pri centu in tako ne bodo mogli cen še višje riniti, ampak bodo še dosedanje morali znižati.

* (Rop.) Pretekli teden so neznani roparji v občini Ramljane pri Otočan župniku Brozoviču, ko je bil ravno v sosednjih Leščak pri pogrebu, ugrabili vse premoženje, kar si ga je skozi 30 let nahranil. Ko je bila lakota, je razdelil med svoje farane 60 vaganov ječmena, 400 vaganov koruze, 25

vaganov krompirja in precej denarja. Zdaj pa revež sam nič nema in sam potrebuje podpore.

* (Zaviranje procesije.) Iz Jaske se „Obzoru“ piše, da farne ovce fare Plešivica niso pustili, da bi bila na sv. rešnjega telesa dan procesija „ker tamošnji župnik nij pustil, da bi bili pri zadnji nevihti zvonili, in jim je, kakor pravijo toča zato vino-grade pobila“. Omike treba! Ta pop je pameten, a kmetje so norci.

* (Nesreča.) Iz Bekeš-Čebe se piše: Dva sinova premožnega meščana sta šla pretekelo nedeljo z malim čolnom na globoko reko Kereš. Pri tem je bil mlajši toliko nesrečen, da se je izpodteknil ter v vodo pal. Starši brat, kakih osemnajst let star, skoči oblečen, kakor je bil v vodo, da bi brata rešil, kar se mu je s pomočjo seljakov tudi posrečilo. On sam pa je izgubil pri tem življenje. Kajti akoravno je dobro plaval, mu vendar obleka nij dopuščala, da bi se nad vodo vzdržal. Potegnili so ga mrtvega iz vode.

* (Dar ljubezni.) Papež je sprejel 7. t. m. kardinala in nadškofa iz Pariza, monsignora Guiberta, ki je vatikanskemu jetniku podaril 150.000 frankov.

* (Svečanosti.) 18. julija se bode v Italiji praznovali 500 letni rojstveni dan Petrarca v Arkvatu, dve nemški milji od Padue. 8. septembra 1874 pa se bode v Italiji praznovala še druga svečanost, namreč 400 letni rojstveni dan Ariosta.

* (Rotildova hči) v Parizu je naredila nedavno poskušnjo za učiteljico. Mi bi jej svetovali, naj pride k nam za učiteljico, bi jez znali milijoni, ki jih bo od svojega očeta dobila, prav priti.

* (Solstvo v Japangu.) Japanski odbor za javno odgojo je naredil velikanski načrt za reformo šolstva. Po tem načrtu se ima v Japanu narediti 8 vseučilišč, 38 gimnazij, 210 gramatičnih šol in nič manj, nego 53.760 mestnih in ljudskih šol.

Peslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesciere du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalesciere du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledi bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slinici, v dušnjaku, v mehurji, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduhu, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krv, šumenje v ušesih, medlico in blejanje tudi ob času nosečnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem,

3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalesciere, katera sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega tripljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigmo.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrta strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na celiem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vrančenico v najhujši stopnji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribrežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalesciere. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih priateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okreplalo, da se je, da-siravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznamjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odraženih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih puščicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v puščicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolaté v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas

10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaju, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Grači bratje Oberanzmeyr, v Insbruku Diechtl & Frank, v Celovec P. Birnbacher, v Lomni Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštih nakaznicah ali povzetjih.

Tujiči.

11. junija:

Evropa: Abog iz Nemškega.

Pri Slounu: Manfred s hčerjo iz Trsta. — Klein, zdravnik, Rosenberg, pek, Neuwirth iz Čakovca. — Herman, s hčerjo, Adler, Ransperger, potnik z Dunaja.

Pri Malliči: Baron Ludvig iz Kaniže. — Pazowski, Kreilsheim, Adler, Kohn, Tevers, potnik z Dunaja — Troler iz Draždena. — Genthon, penz. dvorni konditor Nj. Velič. cesarja Maksa iz Gorice. — Pawež, nadvojvodsk blagajnik iz Galicije. — Pawež, c. kr. finan. koncipist z Dunaja. — Zuno iz Trsta. — Lehman, z ženo, c. kr. oberstleutnant v pokoju iz Budejovic. — Teuber, ces. kr. rudarski uradnik iz Idrije. — Sebastianeti iz Trsta. — Peče iz Loža. — Rauch iz Dunaja. — Seligman iz Monakova.

Pri Zamorei: Farkaš iz Trienta — Pasch major iz Broda.

Dunajska borza 11. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	65	"
1860 drž. posojilo	107	"	75	"
Akcije narodne banke	989	"	—	"
Kreditne akcije	219	"	75	"
London	111	"	75	"
Napol.	8	"	94½	"
C. k. cekini	105	"	80	"
Srebro				

Zobje in zobovje

se brez bolečine nastavlajo, ne da bi se korenine odstranile, zobobol se po usmrtenji živcev odpravi, vse **zobne operacije**, kot: plombiranje v zlatu, srebru in drugih masah, pilenje, snaženje in izdiranje zob opravlja zobozdravnik (14—11)

A. Paichel,

gleidišče ulice štev. 20, v I. nadstropji. Ure od 8—12 in od 2—5.

Najnovejše

denarno srečkanje.

Vleče se 17. in 18. junija t. l. in se mora v malo mesecih

39.600 dobitkov

odločiti, in sicer (159—7)

120.000 tolarjev

ali
360.000, 240.000, 120.000, 90.000 60.000,
48.000, 2 à 36.000, 1 à 30.000, 2 à 24.000,
2 à 18.000, 5 à 14.400, 13 à 12.000, 11 à 9.600,
12 à 7.200, 28 à 6.000, 3 à 4.800, 56 à 3.600,
152 à 2.400 državnih mark itd.

K temu ugodnemu srečkanju povabljamo, naj se sreča poskusi.

1/1 originalna srečka 2 tol., 3 gl. 30 kr. a. v.

1/2 " " 1 " 65 " "

1/4 " " 15 srb. gr. 83 " "

Ako se denar pošlje, izvršujemo vsa naročila na najbolj oddaljene kraje promptno in direktno.

Dobitki se v zlatu ali srebru na vseh krajih izplačajo.

Prospekt na ogled gratis.

Reference o naši firmi podaje vsak hamburski trgovec.

Vsaka srečka iz našega debita ima našo firmo: **Gebr. Lilienfeld, Hamburg, Neuerwall 94,** Bank- und Staatspapieren-Geschäft.